

11.4.2017

Valtiovarainministeriö

Viite: VM:n lausuntopyyntö 10.3.2017 (VM023:00/2017; VM/504/03.01.00/2017)

Lausuntopyyntö maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017) täydentämiseksi

Keski-Suomen ELY-keskus ottaa kantaa maakuntien rahoituksesta annettuun lakiluonnokseen siltä osin kuin se koskee tällä hetkellä ELY-keskusten ja TE-toimistojen käytössä olevia määrärahoja.

Lakiluonnos lähtee siitä, että maakuntien rahoitusjärjestelmää voitaisiin käsitellä kokonaisuutena kaikkien maakunnan vastuulle siirtyvien tehtävien rahoituksen osalta.

Lakia valmisteltaessa on huomioitava, että momentit, joita on nyt suunniteltu yleiskatteelliseen rahoitukseen, eivät kaikilta osin sovellu siihen lähtötilanteessa vaan vasta nykyisten sopimusten päättyessä. Osa momenteista ei luonteensa vuoksi sovellu lainkaan yleiskatteelliseen rahoitukseen.

Työllisyyden hoidon rahoitus

Työvoimapalveluiden mom. 32.30.51 on kaksivuotinen siirtomääräraha, johon kohdistuu erilaisia työvoimapalveluiden ja työvoimakoulutuksen hankintasopimuksia. Sopimuksilla on sidottu määrärahaa, joten maakunnan aloittaessa vuotuinen määräraha on enää osittain käytettävissä.

Työvoimakoulutuksen osalta on käytössä myöntämisvaltuus. Talousarviovuonna tehdyillä hankintasopimuksilla voidaan sitoa ns. myöntämisvaltuutta tuleville vuosille, käytännössä yleensä yhdelle tai kahdelle vuodelle. Näihin tulevien vuosien kuluihin on oltava käytössä määrärahaa talousarviovuoden jälkeen.

Samoin työllistämistoimet aiheuttavat sen, että yksittäisiä työllistämistukipäätöksiä tehdään loppuvuodesta vuodenvaihteen yli. Sidonta-aste tulee huomioida määrärahan todellista kokoa laskettaessa. Määrärahaa maakunnalle arvioitaessa on huomioitava mahdollinen edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha.

Rahoitusta tarkastellessa on huomioitava työvoima- ja yrityspalveluiden osittainen rahoitus sosiaali- ja terveysministeriön momenteilta 33.20.50, 33.20.51 ja 33.20.52. Kyseessä on kahden vuoden kokeilu ja päättyy vuoden 2018 lopussa. Koko Suomeen STM:n momenteilta rahaa on jaettu

11.4.2017

ELY-keskuksille vajaa 250 M euroa. Ko. raha on yksivuotinen arviomääräraha. Sekä työ- ja elinkeinoministeriön että sosiaali- ja terveysministeriön momenteilta maksettavat osuudet tulee ottaa huomioon kasvupalveluihin kohdentuvaa rahaa määriteltäessä, koska muutoin kasvupalveluiden rahoituspohja ei ole riittävä.

Liikenteen rahoitus

Liikenteen erillisrahoitukseen tukeutuva malli tukee hyvin valtakunnallista yhtenäistä palvelutasoa ja valtion väyläomaisuuden hallintaa. Tehokas tienpidon ohjausmalli saavutetaan, mikäli ohjaus ja rahoitus kohdennetaan yhteistyöalueelle.

Yleiskatteellista rahoitusta koskevaan lakiluonnokseen on esitetty momentti 31.01.41 valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon ja momentti 31.10.50 valtioavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen koko avustusmäärärahan osalta 3 miljoonaa euroa vuodessa (100 %). Vuosina 2017–2019 momentti sisältää perusväylänpidon lisärahoituksen, joka esitetään siirrettäväksi erillisrahoitukseen.

Momenttia 31.30.63 joukkoliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (ELY- keskuksien osuus) esitetään siirrettäväksi erillisrahoitettaviin. Joukkoliikenteen kehittämiselle on asetettu valtakunnallisia tavoitteita mm. liikumispalvelujen kehittämisen ja ympäristön osalta. Näiden edistämiseksi tarvitaan vahvaa yhtenäistä valtakunnallista ohjausta. Joukkoliikenteen järjestämisestä syntyy valtion kirjanpitoon lipputuloja, joiden suuruus vuonna 2017 on 3,7 miljoonaa euroa. Ne tuloutetaan takaisin lippujen käytön mukaisesti liikenteenharjoittajille. Asia on huomioitava budjetoinnissa ja määrärahoissa.

Toiminnan luonteen tai maantieteellisen rajatun kohdentumisen johdosta erillisrahoitettavaksi esitetään momentit 31.10.20 perusväylänpito, 31.30.64 Saariston yhteysliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen ja 31.30.66 Yhteysliikennepalvelujen ostosopimukset. Lisäksi 31.10.50 valtioavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen esitetään erillisrahoitettavaksi perusväylänpidon lisärahoituksen osalta (10 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2017–2019).

Momentin 31.10.50 määrärahasta on lisäksi tuettu tiekuntien neuvontaa ja opastamista sekä toimintaa tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamista. Rahoituksen suuntaamisen kannalta olisi selkeämpää, että rahoitus olisi edelleen valtion käyttöön jäävällä momentilla ja rahoitusta ei jaettaisi maakuntiin. Näin yksityistietoimijoita pystyttäisiin jatkossakin avustamaan nykyisessä laajuudessa ja valtakunnallisesti tasapuolisesti.

11.4.2017

Ympäristövastualueen rahoitus

Maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön erillisrahoituksella palkattujen henkilöiden aseman varmistamiseen tulisi muutostilanteessa kiinnittää huomiota.

Puuttuvat rahoitusmomentit

Rahoituslaista puuttuvat momentit 31.10.76 maa- ja vesialueiden hankinnat, korvaukset sekä lunastukset ja 31.10.77 väyläverkon kehittämisen suunnittelu. Momentit liittyvät valtion väyläverkon ylläpitoon ja kehittämiseen.

On huolehdittava, että siirtomäärärahat siirtyvät ELY-keskuksilta maakuntiin ja että niiden käyttötarkoitus ei muutu vaan ovat käytettävissä olemassa olevien sitovien sopimusten mukaisesti. Osa siirtomäärärahoista on kaksivuotisia ja osa on kolmivuotisia.

Mikäli maksullisen toiminnan tuottoja ei siirry maakuntaan. Niihin liittyviä valvontatehtäviä saattaa kuitenkin jäädä. Tällöin jää merkittävää rahoitusvajetta, joka tulee kattaa valtiolta tulevalla määrärahalla.

Rahoitusta määritettäessä on huomioitava myös lakkautettavien maakuntaliittojen toiminta- ja substanssimenojen rahoitus.

Ylijohtaja

Pasi Patrikainen

Strategiapäällikkö

Elja Heinen

